Initiatief Raadsvoorstel Duurzaam Voedsel uit eigen omgeving

Inspreker Kien van Hövell namens landgoed Grootstal,
onderdeel van de Kop van Malden, 10-11-2021

(*) https://www.youtube.com/watch?v=KVkEV9AaZYc

Geachte leden van de Raad, aanwezigen,

Mijn naam is Kien van Hövell, wij zijn de 3e generatie op landgoed Grootstal; van origine een ontginningsboerderij uit de late middeleeuwen, en nu een bijzondere plek die we te leen hebben van volgende generaties. Het beheer van landschap en opstallen is daarmee generatie-overstijgend: bij elke vorm van nieuw gebruik of -inrichting proberen we te reflecteren op de impact van onze beslissingen voor de toekomst. Grote opgaven waar we in onze generatie voor staan en die fundamenteel ingrijpen op ons functioneren zijn:

1) een passend antwoord zoeken op de toegenomen druk van verstedelijking;
2) een oplossing vinden voor de verschraling van de biodiversiteit en de kwaliteit van de landbouwgronden; een universeel en urgent mondiaal vraagstuk dat weerklank zoekt in de levens van ons allemaal, als bewoners van deze planeet.

Onze zoektocht kwam uit op het thema voedsel en de vele raakvlakken die de voedseltransitie complex maar ook kansrijk maakt: kringloop, voedselweb, korte-keten, boer en burger. We zien in wijken ook toenemende interesse in de nabijheid van voedsel, die uitnodigt tot participatie: op zoek naar een andere relatie tussen mens en natuur, gericht op inclusie en sociale cohesie, gestoeld op bredere netwerken, nieuwe vormen van ondernemerschap, consumentenbewustzijn… Dit – en een goede relatie met buurgemeenten – zijn allemaal ingrediënten voor een duurzame voedselstrategie op het grensvlak tussen stad en land en waarmee vooral de stadslandbouw in het mesoniveau zich kan onderscheiden.

Drie van de acht initiatieven in de groene Kop van Malden (*) bevinden zich intussen op ons landgoed aan de rand van de stad. Samen met de andere partners in de Kop van Malden verkennen zij innovatieve vormen van natuur-inclusieve landbouw; een landbouw die leunt op ecologische principes, die bodemleven en biodiversiteit herstelt, koolstof en water vasthoudt en daarmee ook klimaatbestendig is. Maar ook een landbouw die IN dat gezonde landschap sociale waarden activeert: saamhorigheid, een beschermde werkomgeving, een belangstellend klimaat voor onderzoek, onderwijs en educatie, ontspanning en beweging. Een landbouw kortom, die bedreven wordt door vakbekwame pioniers die meerwaarde genereren en die het daarom verdienen zich gesteund te voelen door responsief en consistent gemeentelijk beleid. **Daarom is dit raadsvoorstel zo belangrijk: voor nu en voor de toekomst willen we die initiatieven bestendigen.**

Want ja, het moet fundamenteel anders. Op de klimaattop in Glasgow gaat het over energie en grondstoffen, en ook over biodiversiteit en landbouw. Enkele weken terug stelde Europa de 'van-boer-tot-bord' strategie vast met een onverwachte 2/3e meerderheid. Rond die tijd nam u hier in Nijmegen de 'Noodoproepen klimaat en biodiversiteit' aan. En nu ligt dit initiatief-raadsvoorstel voor. Geen toeval! Op alle relevante schalen, van lokaal tot internationaal, staat het omvormen van ons voedselsysteem hoog op de agenda. De vraag hoe het tij te keren is intussen geen idealistische meer, maar één die getuigt van realisme.

Zo gaat ook dit raadsvoorstel over de realiteit van alledag. Met onze vork bepalen we namelijk drie keer per dag de werkelijkheid van morgen. Voedsel van dichtbij-initiatieven hebben niet alleen waarde voor een duurzame voedselvoorziening. In het raadsvoorstel kunt u lezen over ook de andere maatschappelijke baten, zoals gezondheid en beweging, saamhorigheid, werkgelegenheid, minder afval, minder voedselverspilling, een klimaat-adaptieve stad die in verbinding staat met haar groene omgeving. Investeren in deze initiatieven levert dus direct én op vele fronten maatschappelijke meerwaarde. Ik zou dan ook zeggen: tel uw knopen, want hun optelsom is veel meer dan de som der delen. En in een tijd waarin we te weinig tijd, geld en ruimte hebben voor de transities, is 'meervoudig' het nieuwe effectief.

In de Kop van Malden zijn de koppelkansen voor de stad heel concreet:

- de ondernemers brengen consumenten en de herkomst van hun eten dichter bij elkaar. De telers laten transparant en authentiek IN het landschap zien wat de positieve impact is van hun werk. Niet bij wijze van showroom, maar écht - want consumenten zijn alleen in staat hun ingesleten patronen te veranderen wanneer hen de kans wordt geboden zelf te onderzoeken en ervaren waar het om gaat.
- door met de natuur en de seizoenen mee te bewegen, bezoekers te informeren over de relatie tussen voeding en ecosysteem, bij te dragen aan onderwijs, werken zij mét hun klanten aan gezondheid, aan sociale verbinding én aan de tot standkoning van een eetbaar, leefbaar en veerkrachtig landschap.
- klimaatburgemeester Floor Basten herkende afgelopen Groene Vrijdag nóg een kans: namelijk dat duurzaamheid werkt als zuurstof. Zuurstof voor de toekomst, dat iedereen wordt ingeademd en in alle portefeuilles thuishoort.

Concluderend helpt dit initiatief-raadsvoorstel de opkomst van een veelbelovende en voor de stad vitale niche. Het is een steun in de rug voor de pioniers die momenteel nog hun nek uitsteken in ongemakkelijke tijden en in het publieke belang.
Wij hopen daarom op een zeer brede politieke steun voor dit voorstel!

Ik dank u wel.